

MODULPLAN

MODUL 2: Samhandling med pasient, pårørende og medarbeidere

**Avdeling for sykepleie
Program for sykepleierutdanning**

Kull 2006

**Modulansvarlig: Marit Mausest
Halldis Lønnum**

MODUL 2: SAMHANDLING MED PASIENTER, PÅRØRENDE OG MEDARBEIDERE.

Alt helsearbeid foregår i møtet mellom mennesker. I ord og handling formidles holdninger og budskap. Medmenneskers verdighet bekreftes eller krenkes i dette møtet. Misforståelser oppstår, også når tanken og intensjonen er den aller beste. Modul 2 skal bidra til økt bevissthet i kommunikasjon og samhandling mellom mennesker og gi innsikt i kommunikasjonens betydning for menneskers helse og livskvalitet.

Modul 2 behandles i alle tre studieår jf. Fagplan for Bachelor i sykepleie.

I Modul 2 inngår psykologi, sosiologi, sosialantropologi, etikk og kommunikasjon.

Modulen har et omfang på 15 studiepoeng hvorav 10 studiepoeng i 1. år, 3,5 studiepoeng i 2. studieår og 1,5 studiepoeng i 3. studieår. Deler av undervisningen vil foregå sammen med studenter fra andre helse- og sosialfaglige utdanninger ved HiST.

Målet er at studenten

- Utvikler et helhetlig syn på mennesket og respekt for menneskets integritet og rettigheter
- Utvikler forståelse for etiske dilemmaer på samfunnsplan knyttet til helse- og sosialpolitikken og konsekvensene for levekår og velferd
- Oppøver evne til å identifisere verdikonflikter og etiske dilemmaer i praktisk helse- og sosialarbeid på individ, gruppe- og samfunnsnivå
- Oppøver evne til etisk refleksjon
- Utvikler handlingskompetanse i kommunikasjon, samarbeid og konfliktløsning
- Utvikler evne til lagarbeid, både sammen med pasienter, pårørende og andre yrkesgrupper
- Tilegner seg kunnskaper om ulike samarbeidsformer og andre yrkesgruppers kompetanse

Modul 2 videreføres i alle moduler og praksisstudier i bachelorutdanningen.

I 1. studieår inngår 1,5 studiepoeng etikk fra Fagplan for felles studiepoeng.

Fagplanen for helse- og sosialfagutdanningene, 30 felles studiepoeng, gjøres kjent i løpet av høsten 2006. I tillegg inngår en temadag i hospiteringspraksis og en temadag i første praksisstudieperiode, P1.

I 2. studieår inngår et 4 timers seminar hvor det legges til rette for kjennskap til og erfaring med musikk, bilder og berøring som kommunikasjonsform. Refleksjon over egne reaksjoner i møte med musikk, bilder og berøring vil bli vektlagt. I hver av de to praksisperiodene, P2 og P3, inngår en temadag i modul 2.

I 3. studieår inngår seminaret "Samarbeid og ledelse", samt en temadag i hver av de to praksisperiodene P4 og P5. Videre inngår "Helseeksperter i team" i modulen. Program for dette tverrfaglige opplegget vil bli lagt på It`s-learning høsten 2008.

MODUL 2, DEL 1: SAMHANDLING MED PASIENTER, PÅRØRENDE OG MEDARBEIDERE

Modul 2 Del 1 gjennomføres i 1.studieår. I 1.semester inneholder modulen en introduksjonsuke ved studiets start med i alt 18 timer prosessarbeid i grupper (se ferdighetstrening), samt temadag relatert til hospiteringspraksis. 2. semester starter med forelesninger og to påfølgende PBL-arbeid. I tillegg inngår temadag på 7 timer lagt til 1.praksisstudieperiode, P1.

PBL-arbeid i Modul 2, 1. studieår

PBL-arbeid 1:

Å møte pasienten og pårørende ved sykdom og sykehusinnleggelse

PBL-arbeid 2:

Å møte den døende pasienten, og pårørende etter pasientens død

PBL-arbeidene finnes i egen mappe under Modul 2 i "It's learning".

Kjernelitteratur

Egen litteraturliste finnes under Modul 2 på "It's learning".

Oversiktsforelesning

Det gis 1 time oversiktsforelesning ved modulens start. Modulansvarlig presenterer innhold og struktur, og gjør kort rede for de ulike fag som inngår i modulen. I tillegg omtales modulens kjernelitteratur.

Forelesninger

I Modul 2 vil det bli satt opp forelesninger med fokus på følgende områder:

- kontakt, relasjon og helse – en sammenheng,
- gruppeprosess og gruppepsykologi
- psykologi
- sosiologi
- sosialantropologi
- etiske teorier og prinsipper
- kommunikasjonsteori
- krise og sorgreaksjoner
- lidelse
- fysiske plager hos døende mennesker
- samtale med den døende pasienten.

Ressursliste

Vedlagt modulplanen finnes ressursliste med blant annet anbefalt litteratur, aktuelle nettsteder og ressurspersoner.

Ferdighetstrening

Det er viktig at studenten utvikler sine kommunikasjonsferdigheter gjennom alle tre studieår. I 1. studieår legges det til rette for utvikling av samhandlingskompetanse ved vekslning mellom forelesning og prosessarbeid i større og mindre grupper.

Til denne modulen gjennomføres ferdighetstrening i etterkant av PBL-arbeid 2:

- Å møte den døende pasienten og pårørende etter pasientens død.

Nærværsplikt

Det vises til Reglement og utfyllende bestemmelser for studiene ved Avdeling for helse- og sosialfag og Avdeling for sykepleie (Studiehåndboka), kap IV Undervisning med nærværsplikt.

Prosessarbeid i grupper i Introduksjonsuken utgjør i alt 18 timer nærværspliktig studiedeltagelse. PBL-arbeid 1 og 2 med påfølgende ferdighetstrening utgjør 9 timer nærværspliktig studiedeltagelse.

Studiekrav

- Studiekrav 6: Kommunikasjons- og relasjonsteori.
- Studiekrav 7: Ethiske teorier og prinsipper i sykepleie.

Studiekrav finnes i egen mappe under modul 2 i "It's learning".

Eksamen

Det avlegges en fire dagers individuell sykepleieeksamen/mappevurdering hvor studiekrav fra samtlige moduler i første år kan danne grunnlag for oppgavetekst til eksamen.

MODUL 2. SAMHANDLING MED PASIENT, PÅRØRENDE OG MEDARBEIDERE, Kull 2006

Ressurslitteratur

Anderson, Walter Truett (2000). *Det nye selvet: identitet i det 21. århundre*. Aschehoug, Oslo.

Bjørk, Ida Torunn, Helseth, Sølvi, Nortvedt, Finn (red.) (2002). *Møte mellom pasient og sykepleier*. Gyldendal Norsk Forlag A/S.

Eriksen, Thomas Hylland (1997). *Flerkulturell forståelse*. Tano Aschehoug, Otta.

Faleide, A. O. & Lian, L. B. (2004). *Symptom og mening. Moderne psykosomatisk tankegang*. Fagbokforlaget, Bergen.

Faulkner, A. og Maguire, P. (1998). *Å samtale med kreftpasienter og deres pårørende*. Tano Aschehoug, Oslo.

Hanssen, Inger (1997). *Sykepleierens møte med pasienter fra fremmede kulturer*. Kreftsykepleie, nr. 4, s. 29-38.

Hanssen, Ingrid (2005). *Helsearbeid i et flerkulturelt samfunn*. Universitetsforlaget, Oslo. Revidert utgave, 3.utgave, 1.opplag 2005.

Hanssen, Per-Halvard, Røkenes Odd Harald (2002). *Bære eller briste*. Fagbokforlaget Vigmostad og Bjørke A/S, 2. utgave 2006.

Hedle, Vera (1993). "Hur talar man med en döende pasient". *Vårdfacket* 16/93.

Holm, U. (1995). *Det räcker inte att vara snäll. Förhållningssätt, empati och psykologiska strategier hos läkare och andra professionella hjälpare*. Bokförlaget Natur och Kultur WS Bookwell, Finland 2002.

Hovdenes, G. H. (2001). "Lidelse – sentralt fenomen i omsorgen for kronisk syke." side 82-90 I Gjengedal, E. & Rokne Hanestad, B. (red. 2001) *Å leve med kronisk sykdom. En varig kursendring*. Cappelen Akademiske. Oslo. 2.opplag 2003.

Hovdenes, G. H. (1995) "Troen, håpet og kjærligheten – avgjørende ressurser for helse og livskvalitet." *Klinisk Sykepleie* nr.2 April 1995, side 97-101.

Jacobsen, Michal Hviid (2001). *Dødens mosaik*. Gyldendal uddannelse.

Kirkevold, M. og Strømsnes Ekern, K. (1995). *Familien i sykepleiefaget*. Gyldendal Norsk Forlag AS, Oslo.

Lie, Klara (2002). "Eksistensiell og åndelig omsorg". HøyskoleForlaget AS.

Magelsen, Ragnhild (2002). Kultursensitivitet. Om å finne likhetene i forskjellene. Akrike.

Sæther, Wigdis og Bøe, Aud Kirsti (2004). Kunsten som beveger.

Vetlesen, A. (1996). Nærhetsetikk. Gyldendal Akademiske.

Nettsteder

Nettadresser for relevante og aktuelle Tidsskrifter:

Sykepleien:

<http://www.sykepleien.no>

Sygeplejersken:

<http://www.dansk-sygeplejeraad.dk/sygeplejersken/>

Vård i Norden:

<http://www.vardinorden.org/vard/>

Scandinavian Journal of Caring Science:

<http://www.blackwell-synergy.com/servlet/useragent?func=showIssues&code=scs>

Journal of Advanced Nursing:

<http://www.blackwell-synergy.com/servlet/useragent?func=showIssues&code=jan>

International Journal of Nursing Practice:

<http://www.blackwell-synergy.com/servlet/useragent?func=showIssues&code=ijn>

Journal of Clinical Nursing:

<http://www.blackwell-synergy.com/servlet/useragent?func=showIssues&code=jcn>

”Ut i verden”, Psykologisk tidsskrift:

<http://www.Sut.ntnu.no/Psy/informasjon/ut.asp>

”Classics in the History of Psychology”:

<http://psychclassics.asu.edu/topic.html>

Aktuelle nettsteder med nyttige linker:

Høgskolen i Sør-Trøndelag:

<http://www.ahs.hist.no/adm/bib/>

Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo:

<http://www.iss.uio.no>

SNN – Sykepleiernes samarbeid i Norden:

<http://www.vardinorden.org/ssn/index.html>

International Council of Nurses. ICN Advancing Nursing and Health World Wide 1899-2994:

<http://www.icn.ch/>

Ressurspersoner

Halldis Lønnum (modulansvarlig)

Halldis.Lonnum@hist.no

Marit Maset (modulansvarlig)

Marit.Maset@hist.no

Wigdis Sæther (sosialantropologi)

Wigdis.Sather@hist.no

Oddbjørn Ingebrigtsen (sosiologi)

Oddbjorn.Ingebrigtsen@hist.no

Kari Opdahl (psykologi)

Kari.Opdahl@hist.no